

vse, kar veže Oggersko z Avstrijo. Število onih na Oggerskem se baje vedno bolj množi, ki bi se radi v vseh zadevah ločili od Avstrije, izvzemši osebo vladarjevo. Ali je pa tudi zadnje tako resnično, kakor Oggers pravijo, vprašanje je. Ko bi imeli oni enkrat svojo lastno vojno, Bog ve, komu bi jo najpred nasproti postavili. Saj so že leta 1848. in 1849. pokazali, kaj znajo. (Dalje sledi.)

Novice.

— † **France Kosar.** Umrli je v noči od 10. na 11. junija v Iki, kamor se je šel zdraviti, preč. g. prelat France Kosar v 71. letu svoje dobe. Truplo njegovo so prepeljali v Maribor in je ondi včeraj slovesno pokopali. Kosar je bil vrl duhovnik in vnet rodoljub, ki je še s pokojnim Slomšekom oral ledino na slovenskem polju. Pokojnik bil je tudi slovstveno delujoč. N. v m. p.

— **Slovesno pokopali** so tu minolo soboto vpokojenega župnika in duh. svetovalca sekovske škofije, gosp. Ant. Missio, brata knezoškofa ljubljanskega. Pogreb je vodil prevzvišeni knezoškof sam.

— **V škofa posvečen** bode preč. g. A. Šterk, imenovani škof krški, dne 24. t. m. v cerkvi sv. Justa v Trstu.

— **Kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu.** Koroški „Mir“ pozivlje koroške Slovence, da prižigajo kresove v večer 4. julija na čast sv. Cirilu in Metodu. Ne samo na Koroškem, tudi pri nas in povsod drugod na Slovenskem naj se zažigajo isti večer kresovi.

— **Himen.** V soboto dne 9. junija 1894. se je poročil občno spoštovani in čislani gospod Slavoj Benigar, posestnik, trgovec in župan v Ilirski Bistrici z gospodično Marto Sartori, pastorko gospoda dr. Dušana Perišića, okrožnega zdravnika ondu. Častitamo!

— **Dijaška in ljudska kuhinja.** Iz letošnjega poročila tega zavoda, posnemamo, da se je v preteklem društvenem letu od dne 1. maja 1893. do dne 30. aprila 1894. razdelilo 11.587 porcij po 10, 12.873 porcij po 6 in 92.988 porcij po 3 kr. in 85.579 kosov kruha. Poleg tega se je razdelilo mej 42 pridnih učencev 12.338 jedilnih porcij v vrednosti 1069 gld. 99 kr., popolnoma brezplačno. Dohodkov je bilo 6.872 gld. 84 kr., za 618 gld. 11 kr., več nego lani. Premoženja ima društvo 4.381 gld. 93 kr. Deželni zbor je društvu podaril 100 gld.; kranjska hranilnica 100 gld.; in mestni zbor 50 gld.; poleg tega je to društvo dobilo še nekaj večjih in manjših zneskov od zasebnikov. Število društvenikov se je lani pomnožilo za 21. Želeti je za to prepotrebno društvo v bodoče še večjega zanimanja, ker odbor vestno izvršuje svojo pretežavno nalogo.

— **Občni zbor** c. kr. kmetijske družbe kranjske vršil se je včeraj v mestni dvorani ob navzočnosti kakih 100 članov. Deželno vlado je zastopal deželne vlade tajnik pl. Laschan, deželni odbor pa dež. glavar Detela. Družbin predsednik ces. svetnik Ivan Murnik je vodil zborovanje. V svojem nagovoru pozdravi g. vladnega zastopnika, dež. glavarja in zborovalce. Predsednik omenja važnejših stvari o delovanju družbe in konča svoj govor s pozivom, naj zbor začne svoje zborovanje s klicem: „Bog živi, Bog ohrani našega premilostivega vladarja Frana Josipa I.“ Zbor zakliče naidušeno „Živio, Slava, Hoch“. Vladni zastopnik in dež. glavar se zahvalita, zatrjujoča simpatije, katere gojita vlada in deželni zastop za družbo in zatrjujeta, da bosta vselej podpirala družbo v njenem delovanju. Dež. glavar še posebe čestita družbi na nje lepem napredku. Tajnik Pirc poroča o delovanju glavnega odbora v letu 1893. Občni zbor sprejme na to naslednji predlog: Sl. občni zbor naj blagovoli to poročilo vzeti na znanje in naj izreče na tem

mestu tudi svojo najiskrenejšo zahvalo visokemu c. kr. kmetijskemu ministerstvu, visoki c. kr. deželni vladi, visokemu deželnemu zastopu in slavni kranjski hranilnici, ki so družbo v njenem delovanju vedno jako podpirali. Odbornik Lenarčič poroča o družbenem računu za l. 1893. in proračunu za 1895. leto. Oba potrdi občni zbor. Za odbornika izvolil se je dosednji odbornik g. knezoškofijski tajnik J. Šiška. Tajnik Pirc poroča o predlogih odborovih in podružnic, o katerih bomo prihodnjič kaj več povedali. Konečno zbor sklene, da se da družbenemu tajniku g. Pircu z ozirom na njegovo dosedanje vspešno delovanje častni naslov „ravnatelj“. Predsednik na to zaključi zborovanje, pozivljaje družabnike, da bi se vedno držali gesla našega premilostivega vladarja Frana Josipa I. „z združenimi močmi“.

— **Slovensko planinsko društvo** priredi letos še sledeče izlete: Dne 17. junija t. l. izlet v Podnart in k slapu Nemiljščice; dne 23. in 24. junija izlet na Kum; dne 15. julija slovesna otvoritev prve slovenske planinske kočice na Črni prsti na Bohinjskem; meseca avgusta otvoritev druge slovenske planinske kočice v Savinjskih planinah.

— **Zaveza slovenskih pevskih društev.** V krogih „Glasbene Matice“ se goji misel, da bi se vsa slovenska pevska društva organično zvezala.

— **Gradba »Narodnega doma«** v Ljubljani kaj vrlo napreduje. Zidovje dviga se že precej iz nad tal. Koncem avgusta se upa, da bode poslopje pod streho. Tesarska dela je odbor v svoji zadnji seji oddal tudi tvrdki Knez & Supančič. Krovsko in kleparska dela so se že tudi razpisala.

— **Občni zbor društva »Narodni dom«.** Ker se zadnji občni zbor ni dovršil, nadaljeval se bo isti jutri v soboto ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih.

— **Občni zbor »Dramatičnega društva«** v Ljubljani bode v soboto dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih.

— **Učiteljska konferenca** za šolski okraj kočevski bode dne 27. t. m. za učitelje slovenskih ljudskih šol v Ribnici.

Otvoritev furlanske železnice Tržič-Črvinjan in Vipavska železnica. V nedeljo dne 10. t. m. so slovesno otvorili furlansko železnico Tržič-Črvinjan. Pri otvoritvi navzoč je bil tudi trgovinski minister Wurmbrand. Tem povodom se je ministru toplo priporočala graditev vipavske železnice. Minister je naročil vsled tega priporočila sekcijškemu načelniku ekselenci baronu Witteku, da naj si ogleda nameravano progo po Vipavski dolini, kar je ta tudi v spremstvu nekaterih drugih gospodov storil. Čuje se, da se je na to železnico zadnji čas posebno jelo misliti iz strateških ozirov.

— **Orožne vaje deželnih brambovcev** na Kranjskem se bodo letos vršile od dne 25. avgusta do 8. septembra v ribniškem sodnem okraju. Teh vaj se bodo udeležili brambovski polki št. 3, 4 in 5.

— **Goldinarski bankovci** pridejo skoraj iz prometa. Državne blagajnice ne izplačujejo več ž njimi, temveč manjše zneske izplačujejo le s srebrnimi goldinarji in kronami.

— **Novi denar.** Namesto štirakov, ki so se že precej iz prometa potegnili, se bodo v kratkem izdali v večjem številu komadi po 10 vinarjev. Tudi komadov po vinarji se bode mnogo nakovalo in izdalo.

— **Konec šolskega leta** bode na gimnazijah in tistih zavodih, koder je sicer dne 15. julija, letos dne 14. julija, ker je 15. nedelja.

— **Utopljenca** potegnili so minoli torek pri Slapah nedaleč od Vevč iz Ljubljane. Po Ljubljani se je takoj raznesla govorica, da je utopljenec še novembra meseca 1893. l. izginoli fujakar Medičar, katerega še do danes niso dobili. Sodnijska komisija, ki je odišla na lice mesta, je konstatovala, da utopljenec ni Medičar. Najden mrtvec je moral že dlje časa v vodi ležati in je popolnoma neznan.

— **Izpred porotnega sodišča.** Dne 6 t. m. obsojen je bil pred tukajšnjim porotnim sodiščem 29letni Ant. Kerne iz Suše na 7 let težke ječe. Kerne napal je dne 15. marca t. l. Jožefa Ljubiča idočega z Grosupljega domu v Spodnjo Slivnico in ga oropal za 115 gld. Kerne je sicer djanje tajil, a po pričah se je dognalo, da je brezdvomno on bil ropar. — 40letni France Štefe z Visokega nad Kranjem je bil istega dne oproščen. Zatožen je bil ponarejanja denarja in izdavanja ponarejenega denarja. Ker se mu hudodelstvo ni moglo dokazati so ga oprostili. Dne 7. t. m. oproščen je bil posestnik Jož. Vrtačnik iz Dol v litijskem okraji, zatoženega hudodelstva goljufije. — Pri drugi obravnavi istega dne sedel je na zatožni klopi 24letni Miha Anžič iz Sidraš v kamniškem okraji. Zagovarjati se je imel zaradi hudodelstva uboja in težke telesne poškodbe. Obsodili so ga na 5 let težke ječe. — S to obravnavo se je končalo drugo letošnje porotno zasedanje.

— **Strela** ubila je minoli teden v Gornjih Bitnjah 11letno deklico bežočo pred nevihto s polja domov.

Toča na Dunaji.

Dne 7. t. m. je Dunaj zadela taka nezgoda, kakor je ne pomnijo že stari ljudje. Več dni je bilo poprej nenavadno vroče in soparno. Tega dne je že zjutraj ob šestih bilo nenavadno vroče. Po nebu so se začeli zbirati oblaki, ki so bili rudeče in rumene barve. S časoma je nebo vedno bolj zatemnelo in ob tri četrt na sedmo uro je bilo nebo popolnoma črno. Slišalo se je zamolklo gromenje. Nakrat je nastal silen vihar in toča je jela biti na okna. Slišalo se je kakor na bojišči močno streljanje s puškami. Toča je šla sedemnajst minut debela kakor kurja jajca in je na debelo pokrila vse ulice. Za točo je pa nastal silen veter. Po nekaterih ulicah so se valile cele reke in nesle točo in druge stvari seboj. Tako se je na nekaterih mestih nabralo na več metrov visoko toče, ko jo je voda nanesla. Košar, drv in zelenjave je neslo po ulicah, ker jo je vzela voda branjevcem in branjevkam. Ljudje so povsod bili grozno prestrašeni.

Strašen prizor je bil na simerinškem vojaškem vežbališči. Ondu sta se bila zbrala dva polka topničarjev k vajam, kar začne toča naletavati. Vojaki so nekaj časa zadržavali konje ali dolgo ni bilo moč. Konji so se splašili. Jezdec so pa pali s konj, sedeči na topovih pa z voz in vozovi s topovi so šli čez nje. 14 je bilo težko, 22 pa lahko poškodovanih. Dvema topničarjema so šla kola topov čez glavo in sta torej smrtno poškodovana. Ravno tako nevarno poškodovana je 62letna vrtnarica Winkler, katero so v tej zmešnjavi povozili.

Preplašeni konji begali so po tamošnjih vrtovih, pobili so več rastlinjakov, ker so hoteli pod streho. Majorja Čajkovskega konj se je s tako silo zaletel v neki rastlinjak, da je bil takoj mrtev. Major se je s težavo ves obrezan od stekla spravil iz pod konja. 13 dragonski polk je bil zbran na trgu pred votivno cerkvijo. Konji so se splašili in bežali hitro proti vojašnici v največjem neredu. Nekaj vojakov je palo s konj in je 8 več ali manj poškodovanih. Dva polka pešcev sta šla k vojaškim vajam, ko je začela toča iti, so se precej razkropili. Ko je hujše minolo, so se vrnili v vojašnico. Ker je pa bila

voda nanesla pred vrata toče, niso mogli precej v vojašnico, temveč je bilo treba odkopati.

Hudo je bilo za izvoščee. Mnogim so se konji splašili in so pali z voz, ter se bolj ali manj poškodovali. Jednega fijakarja je ubilo na kozlu.

Strašno je bilo po ulicah, katere so v nižjih delih mesta. Voda je vdrla v kleti in stanovanja in v nekaterih prostorih stala po več metrov visoko. Ljudje so se le s težavo rešili. Da ni prihitela marsikje požarna bramba na pomoč, gotovo bi bilo vtonilo več ljudij. S parnimi trombami trombali so vodo iz stanovanj. Posebno težko je bilo rešiti 8 ljudij iz nekega stanovanja v Lazaretski ulici, ker je bil vhod z veliko množino toče zaprt.

Jeden otrok v Marktgasse je utonil, predno ga je mogla prestrašena mati rešiti.

Kako moč je imel vihar, kaže to, da je pri neki hiši odtrgalo železno streho in jo neslo na sosedno streho, kjer je podrla vse dimnike. Mnogo so trpele cerkve. V dveh cerkvah poškodovana sta duhovnika, ko sta maševala, ali sta jima doli priletele okni, ki sta je vihar odtrgal.

Posebno hudo je vihar razsajal v Pratru. Drevesa je kar pometal semtrtja. Poruval jih je s koreninami. Neki menežariji je odneslo streho. Živali so grozno tulile, ko jih je klestila toča. Dva leva sta napenjala vse sile, da bi ušla iz železne kletke. Veliko škode je napravilo pri tamošnjih cirkusih in gostilnicah. Hudo je poškodovala neki figurni muzej. Oblačila raznih podob so hudo premočene. Nepoškodovana ni ostala skoro nobena podoba.

Razstava živil ni ravno posebno trpela. Na njenem dvorišči je podrlo dve veliki drevesi in nekaj stekel je strla. Huje je bilo pri tamošnjah gostilnicah, katere so nekatere zgubile vsa stekla v oknih. Pred gostilnico pri „Lepi Robinji“ je podrlo dva drevesa, pod katerimi so vedrili trije delavci. Jednega je ubilo, drugega lahko poškodovalo, jeden je pa bil k sreči ušel.

Jednako je vihar razsajal tudi drugod po Dunaji. Železnica ob Dunavi je morala ustaviti promet, ker je bilo na njo nanosilo toče in pa jo zagradilo s podrtimi drevesi. Druge železnice so pa manj trpele. Na kolodvorih državne in južne železnice je pobilo kacij 2 tisoč stekel v oknih. Tudi na pokopališču je voda delala škodo. Jedna ženska je ondu utonila.

Za steklarje je pa sedaj prišla zlata doba. Pri nekaterih hišah so vsa stekla pobita, posebno v višjih nadstropjih. Uradno se je konštatovalo, da je pobitih za 326.250 štirjaških metrov stekel, to je nad milijon raznih stekel. Stekla za okna so se podražila takoj za 40 %.

Ker ni dovolj stekla pri dunajskih tvrdkah, naročili so ga takoj pri nekaterih tovarnah na Češkem in Moravskem. Že prve dni je prišlo po železnici na Dunaj 35 vagonov stekel za okna, ali to je jedva tretjina razbitih stekel. Steklarskih delavcev jako primanjkuje. Naročili so jih iz družih krajev, ali vendar mine več tednov, predno bode vse popravljeno.